Література

1. Щодо запровадження індикаторів сталого розвитку". [Аналітична записка]. [Електроний ресурс] – Режим доступу:– http://www.niss.gov.ua/articles/1160/.
2. Федунь Ю. Показники сталості еколого-економічного розвитку. / Юрій Федунь // Вісник Львів. Ун–ту [Серія: міжнародні відносини]. — 2008. — Вип. 25. - С. 321-327
3. Мекуш Г.Е. Подходы к разработке индикаторов устойчивого развития на региональном уровне / Г.Е. Мекуш // Вестник Кемеровского госун-та. – 2004. - №12. — 150-156.
4. Индикаторы устойчивого развития России (эколого-экономический аспект) / [Под. ред. С.Н. Бобылева, П.А. Макеенко]. — М.: ЦПРП, 2001. —115с.

ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ ISO 9001 НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

М.О. Панченко, к.е.н.

Одеський національний політехнічний університет
м. Одеса, Україна

Україна прагне не відставати від світових тенденцій і вимог, тому синхронізує стандарт **ISO 9001** (і стандарти, що входять в серію) в ДСТУ практично відразу ж, з максимальною затримкою в 9 місяців. Це дає українським підприємствам можливість своєчасно отримувати вимоги до систем менеджменту якості. Після впровадження **ISO 9001** і отримання відповідного сертифікату, українські підприємства можуть виходити на європейський і світовий ринки з продукцією стабільної якості. Наявність даного сертифікату говорить про те, що дане підприємство володіє такими якостями як компетентність в менеджменті і конкурентоспроможність.

Не дивлячись на добровільний характер все більше і більше українських підприємств упроваджують у себе **ISO 9001**, не бажаючи відставати від своїх конкурентів або партнерів, а деколи і просто опиняючись в положенні, коли основний покупець заявляє наявність сертифікованої системи менеджменту якості **ISO 9001** основною вимогою і умовою укладення контракту. Саме із-за своєї виняткової універсальності і застосовності на будь-якому підприємстві стандарт ISO**9001** завоював і продовжує завойовувати авторитет і популярність серед українських підприємств.

Разом з власною популярністю система менеджменту якості ISO 9001 стає основою для розробки і впровадження в світовій практиці спеціалізованих стандартів для різних галузей промисловості, таких як, наприклад, стандарт ISO/IEC 17025 – для лабораторій, стандарт ISO 16949 – для автомобільної промисловості, практика GMP/GDP для фармацевтичної промисловості [1]. Спеціалізовані стандарти набагато ширші, складніше і впровадження їх є справою не одного року, часто вимагаючи перебудови виробничих циклів і технічного переозброєння, особливо для тих підприємств, які підходять до впровадження цих стандартів «з нуля». Проте, для тих підприємств, які вже впровадили або впроваджують ISO 9001, цей процес протікає набагато простіше і ефективніше, оскільки основні і принципові зміни в компанії вже проведені в рамках впровадження системи менеджменту якості ISO 9001, залишилося упровадити спеціалізовані вимоги промислового стандарту, розробити додаткові управлінські документи, запланувати і ефективно провести необхідну реорганізацію виробництва. Для підприємств, які заздалегідь упровадили у себе ISO 9001, це зробити набагато простіше, оскільки вони мають для цього перевірені і ефективні інструменти менеджменту, упевнені в тому, що вся діяльність їх прозора, має під собою планову основу, а для вимірювання отриманих результатів впровадження є вже перевірені і дієві способи, такі як внутрішні аудити, оцінка і аналіз результативності і ефективності бізнес-процесів і ін. В цілому, можна сказати, що ISO 9001 – це шлях до виходу продукції підприємства на світові ринки, а також реальний крок до досягнення удосконалень підприємства у сфері менеджменту, його розвитку і процвітанню.

Процес навчання персоналу починається з першим документомISO 9001 і вимагає постійного вдосконалення. Зовнішня освіта по ISO 9001 і спеціалізованих промислових міжнародних стандартах поступово отримують всі «ключові» працівники підприємства, а по закінченню впровадження системи менеджменту якості ISO 9001, вони вже самі зможуть навчати своїх колег, створюючи тим самим самонавчальну структуру. Вимогами ISO 9001 передбачені контроль і постійне підвищення компетентності працівників підприємства на всіх рівнях – від робочого на конвеєрі до вищого керівника. Це значно скорочує вірогідність помилок, як при виробничому циклі, так і при ухваленні управлінських рішень [2].

Навчені фахівці отримують безліч готових перевірених інструментів по впровадженню системи менеджменту якості, за допомогою яких вони, повертаючись на підприємство, з готовністю і натхненням починають вносити пропозиції по реорганізації і намагаються проводити поліпшення. Проте ним це не завжди вдається. Багато хто з них стикається з проблемою, коли не тільки упровадити, але і взагалі що-небудь реорганізувати або запропонувати, немає ніякої можливості, оскільки керівник компанії не здатний сприймати ті зміни, які необхідні підприємству, оскільки «не знайшов часу» не те, щоб пройти навчання, а навіть ознайомитися із стандартом [3]. Відповідно це приводить до негативного відношення до нововведень і з боку всього колективу.

Щоб цього не відбулося, топ-менеджери підприємства, в першу чергу, повинні здобути необхідну освіту в області менеджменту якості. Це необхідно для того, щоб з розумінням і належною увагою відноситися до тих реорганізацій і пропозицій, які сприятимуть підвищенню ефективності діяльності підприємства і досягненню ним поставлених цілей, у тому числі і в області якості.

Відносно термінів впровадження системи менеджменту якості ISO 9001, необхідно відзначити, що темп розробки і впровадження для кожного підприємства індивідуальні і залежать від безлічі чинників. Одним з найважливіших чинників є реальні, а не декларативні наміри керівника підприємства на здійснення змін, пов'язаних з впровадженням системи менеджменту якості ISO 9001.

Бізнес-процес, як окрема одиниця життєвого циклу продукції, є сукупністю дій з перетворення вхідних потоків у вихідні потоки. Сукупність взаємозв'язаних такими потоками процесів є системою бізнес-процесів, управління якими, як єдиною системою, дозволяє отримати готовий продукт, що купується на ринку.

Коли підприємство стикається з необхідністю опису цих процесів, то часто виникають і такі непорозуміння, коли для здійснення процесу не вистачає вхідних потоків (інформації). Або відбувається зворотне, вихідний потік не знаходить свого споживача, а це автоматично означає, що виконана робота нікому не потрібна. Усунення процесів з циклу або реорганізація бізнес-процесів, орієнтування їх на результат (який повинен мати задоволеного споживача), дозволяє підвести підприємство до так званого «бережливого виробництва». З чого виходить, що не тільки готова система бізнес-процесів, але і сама процедура їх написання на етапі розробки і впровадження принципу процесного підходу в рамках ISO 9001, є живою роботою по виявленню «дефектних» бізнес-процесів, які вимагають до себе пильнішої уваги і коректних дій з реінжинірингу.

При перебудові бізнес-процесів, розробники також повинні застосовувати принцип запобігання помилкам і невідповідностям, тобто принцип «вбудовування якості» в бізнес-процес, коли при невиконанні необхідних вимог на будь-якому з етапів процесу, його виконання припиняється, тобто блокується. Такий принцип прописування бізнес-процесів дозволяє своєчасно виявити і блокувати помилку, яка на пізнішому етапі може (або могла б) привести до втрат часу, засобів, репутації підприємства.

Застосування принципів процесного підходу і вбудовування якості є ключовим у формулі успіху впровадження ISO 9001 і спеціалізованих стандартів.

Впровадження ISO 9001 – це клопітлива і відповідальна робота багатьох людей, в ній задіються всі підрозділи підприємства, але вона дозволяє нам по-новому оцінити діяльність підприємства і швидше знайти шляхи по удосконаленню.

Література

1. Скачедуб О. Сертифікація системи якості – це підтвердження досконалості / О. Скачедуб // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2010. – №3. – С. 61 – 63.
2. Ситниченко В. Модель конкурентоспроможногопідприємстваXXІсторіччя / В. Ситниченко // Сертифікація, стандартизація, якість. – 2012. – №2. – С. 46 – 48.
3. МелешинС.П. Разработка системы качества – требование времени / С. П. Мелешин// Стандарты и качество. – 2011. – №7. – С. 104.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ РЕВІЗІЇ ПІДПРИЄМСТВ ГРОМАДСЬКОГО ХАРЧУВАННЯ

О.В. Побережець, к.е.н., доц.
Я.В. Мільченко

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
м. Одеса, Україна

Зміни соціально-економічного стану та системи господарського управління України вимагають радикальних перетворень в організації контролю всіх сфер та напрямків діяльності. Наслідком таких змін повинно стати формування нового механізму, який базується на економічних методах господарювання. Важлива роль у вирішенні цих завдань належить системі фінансового контролю в різних галузях, у тому числі і на підприємствах громадського харчування.

Громадське харчування є специфічною галуззю народного господарства, необхідність розвитку якої зумовлена рядом факторів, пов'язаних перш за все з раціональною організацією життя, ростом продуктивності праці та народного добробуту. [3]

Раціональна організація ревізії є необхідною передумовою ефективного використання грошових коштів та матеріальних ресурсів підприємства, переміщення яких відбувається через внутрішньогосподарські розрахунки.

Ревізійна перевірка підприємств громадського харчування полягає в дослідженні стану справ на певній ділянці діяльності об'єкта. При ревізії товарних операцій перевіряється збереження товарно-матеріальних цінностей; оцінювалася правильність і достовірність оформлення первинних документів, відображення виробничо-торговельних операцій в регістрах аналітичного і синтетичного обліку, а також встановлених формах звітності.

Діяльність підприємств громадського харчування складається з трьох взаємопов'язаних процесів: заготівля сировини для вироблення готової продукції, вироблення готової продукції, реалізація готової продукції. Тому головною особливістю фінансово-господарської діяльності закладів громадського харчування є об'єднання елементів виробництва і торгівлі.

Під час виготовлення власної продукції (напівфабрикатів, кондитерських виробів, продуктів харчування) у той же час відбувається їх реалізація (торгівля) одночасно з придбаними на стороні товарами. Продукція, яку реалізують підприємства громадського харчування, може в них повністю виготовлятися, проходити часткову кулінарну обробку або зовсім не піддаватися обробці. [3]

У кожному підрозділі підприємства громадського харчування створюють бригади матеріально відповідальних осіб, тому об'єктом бухгалтерського обліку є вартість сировини, продуктів і товарів, облік яких здійснюють окремо по кожній матеріально-відповідальній особі в натуральних і грошових вимірниках.

Основними завданнями проведення ревізії на підприємствах громадського харчування є перевірка правильності та повноти відображення операцій з оприбуткування матеріальних цінностей, калькулювання собівартості готових страв, списанню товарно-матеріальних цінностей у виробництво та при їх реалізації в торговельній мережі, а також визначення фінансового результату діяльності та його відображення в бухгалтерській звітності.

Інвентаризацію продуктів (сировини) і готових виробів у підприємствах громадського